

SOSYAL BİLGİLER ÖĞRETMEN ADAYLARININ FAKÜLTEYE UYUM SÜREÇLERİNİN YARATICI DRAMA İLE DESTEKLENMESİ*

SUPPORTING THE ADAPTATION PROCESS TO THE FACULTY OF SOCIAL STUDIES TEACHERS CANDIDATES WITH CREATIVE DRAMA

Nadire Emel AKHAN¹

Kenan DEMİR²

Başvuru Tarihi: 10.06.2019 Yayına Kabul Tarihi: 09.01.2020 DOI: 10.21764/maeuefd.574139
(Araştırma Makalesi)

Özet: Bu araştırmanın amacı, Sosyal Bilgiler öğretmenliği birinci sınıfına yeni başlayan öğrencilerin okula uyum süreçlerini yaratıcı drama yöntemi ile desteklemenin etkisini belirlemektir. Araştırmanın çalışma grubunu, Akdeniz Üniversitesinde 2017-2018 eğitim öğretim sosyal bilgiler eğitimi birinci sınıflarına yeni başlayan 57 öğrenci oluşturmuştur. Araştırmada karma yöntem kullanılmıştır. Araştırmanın nicel kısmında ön test - son test kontrol gruplu deneysel desen kullanılmıştır. Ayrıca nicel verileri desteklemek ve süreci değerlendirmek için deney grubundan nitel veriler alınmıştır. Çalışmanın başında ve sonunda çalışmanın kazanımları ve uzman görüşlerine göre araştırmacılar tarafından likert tipi 40 maddelik “Oryantasyon Çalışmasını Değerlendirme Formu” hazırlanmış ve uygulanmıştır. Ayrıca oryantasyon eğitiminin bitiminde deney grubu öğrencilerinin, atölye eğitmenine yazdıkları değerlendirme mektupları ve çalışmalarını değerlendirmek için açık uçlu sorulara verdikleri yazılı cevaplar betimsel analiz ile çözümlenmiştir. Nicel ve nitel verilerin analizi sonucunda yaratıcı drama etkinlikleriyle yürütülen oryantasyon eğitiminin deney grubundaki öğrencilerin kişisel, mesleki, sosyal alanlarda gelişimleri ile okulu, öğretmenlerini ve arkadaşlarını daha iyi tanımasını konusunda anlamlı derece olumlu etkilediği belirlenmiştir.

Anahtar Sözcükler: *Sosyal bilgiler öğretmen adayları, uyum süreci, oryantasyon, yaratıcı drama*

Abstract: The aim of this research is to determine the effect of supporting the adaptation process to the faculty of the first – grade freshmen social studies teachers’ candidates with creative drama. The study group of the research consisted of the first - grade freshmen 57 students attending the social studies teaching at Akdeniz University in the first week of 2017-2018 educational years. The mixed method was used in the research. For the quantitative part, the experimental design model with pre-test – post-test control group was used in the study. In addition, the qualitative data was acquired from the experimental group in order to support the quantitative data and to evaluate the process. The Evaluation Form for Orientation Study, including 40 likert-type items, was developed by the researchers in accordance with the gains of the study and the expert opinions, and it was applied at the beginning and the end of the research. At the end of the orientation course, the evaluation letters they wrote to the workshop leader and the written replies that they gave to open-ended questions were analysed by descriptive analysis. The analysis of the qualitative and quantitative data showed that the orientation education realized with the creative drama activities had a highly positive effect on recognizing their schools, teachers and friends much better thanks to the personal, professional and social developments of the students in the experimental group.

Keywords: *Social studies teacher candidates, adaptation process, orientation, creative drama*

* Bu çalışma, Çağdaş Drama Derneği Yaratıcı Drama Eğitimlik / Liderlik Programı bitirme projesinden üretilmiştir.

¹ Doç. Dr. Akdeniz Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, neakhan@akdeniz.edu.tr, ORCID ID: 0000-0003-3628-8571.

² Doç. Dr. Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, kenandemir@mehmetakif.edu.tr, ORCID ID: 0000-0002-1111-2097.

Giriş

Gençler üniversite yaşantılarına kadar pek çok ortama uyum sağlamak durumunda kalırlar. Fakat mesleki seçimlerinin sonucu gittikleri üniversitelerdeki uyumları, toplum içindeki hayatlarını etkiler. Üniversiteler, ulusal /uluslararası, farklı bölge, kültür, değer ve yaşam şekillerine sahip bireylerin, eğitim amaçlı bir araya geldikleri akademik kurumlardır. Bu akademik kurumlar bilim yuvası işlevinin yanı sıra sosyolojik bir kurum olma özelliği de taşımaktadır. Gençler için okul hayatından yetişkin hayatlarına geçişin köprüsü niteliğinde olan üniversiteler tüm farklılıklarıyla dengeli bir uyumu da bünyesinde barındırması gereken ortamlardır.

Üniversiteler, öğrenciler için akademi ve sosyalliğin bulunduğu önemli bir kavşak olarak görülmektedir. Çünkü akademi ve sosyal uyumun gerçekleşeceği en doğru yer fakültelerdir. Ancak üniversiteye uyum sağlamak yaşamlarında yeni bir dönemin kapısını aralayan gençler için oldukça zorlu ve stresli olabilir. Çünkü uyum, bireyin sosyalleşme olgusuyla yakından ilişkilidir. Sosyalleşme ise, kişinin belirlenen kurallar, değer yargıları, uygulama biçimlerinin tecrübe edilmesi ve bunları yaşantısında uyumsamasının sürecidir. Bu bakımdan özellikle yaş itibari ile ergenlik çağının önemli bir basamağına rastlayan üniversitenin ilk yılı, bireyin tamamlaması gereken önemli gelişim görevlerinden birini oluşturmaktadır. Bu zorlu dönemde bireyden beklenen yeni yaşamına uyum sağlaması ve akademik başarının gerçekleşmesidir. Ancak eğer bireyin üniversiteyi kazanmadan önce insanlarla ilişkileri kısıtlıysa, yaşam biçimleri daha farklıysa üniversiteyi kazandıklarında bazı sorunlar yaşamaları olasıdır. Bu öğrencinin üniversiteye uyumunu sekteye uğratabilir hatta zaman zaman çok ciddi sorunlara yol açabilir. Bu sorunları mümkün olduğunca minimum seviyeye indirmek ise bir takım yollarla sağlanabilir. Bunlar; oryantasyon, mail, konferans, seminer, günlükler, internet vb. gibi çeşitli yollarla sağlanabilmektedir (Tinto, 1997; Sevim ve Yalçın, 2006; Duran, Sezgin ve Çoban, 2011; Tinto 2006; Green, 2008; Krallman & Holcomb, 1997; Tuna, 2003; Terenzini & Pascarella, 1977).

Green (2008), yukarıda bahsedilen yollardan en önemlilerinden gördüğü oryantasyonu; yön bulma, kişinin veya düşüncenin çevreye uyumlulaştırılması olarak tanımlamaktadır. Oryantasyon, öğrencinin ilk zamanlarında verilmekle birlikte eğitim çağının birçok kademesinde uygulanan, sürekli ancak kesintili olmayan bir süreçtir. Ayrıntılı ve konusuna göre uzun soluklu olabilir, ayırık değil bütüncüdür. Öyle ki, öğrenci ders çalışıp, okulda zaman geçirdikçe, diğer kültürlerden insanlarla tanışma fırsatı bulup çevresiyle etkileşimde buldukça uyum süreci de bu

doğrultuda devam edecektir. Green'in bahsettiği bu etkileşim kişinin öğrenim hayatı boyunca eğitimin her kademesinde kendini gösterir.

Oryantasyon hizmetleri ile bir okula yeni başlayan öğrencilere, eğitim yılı başında, okulun kurallarını, işleyişini tanıtmak, okul ve çevresinde ihtiyaçlarını nasıl karşılayacakları hakkında bilgi vermek ve bu şekilde öğrencilerin yeni girdikleri ortama kısa sürede alışmalarına yardım etmek mümkündür. Bu şekilde öğrencinin eğitim ve öğretim etkinliklerine daha rahat bir şekilde katılması ve başarısının artması beklenir (Yeşilyaprak, 2013). Okullarda ortaya çıkan birçok psikolojik sorunun özü aslında uyumla ilgilidir. Öğrencilerin okula adaptasyonunu kolaylaştırmak amacıyla hazırlanan oryantasyon programları genel olarak öğrencilerin “birbirlerini, mekânı, görevlileri, günlük rutin işleri” tanımalarını hedefler. Programın bu dört aşamasından da geçen öğrenciler için, buldukları mekân artık tanıdık olacak, bilinmeyen taşıdığı korkutucu özelliklerden sıyrılacaktır (Selçuk ve Güner, 1999).

Üniversiteye uyumla ilgili olarak literatüre bakıldığında pek çok araştırmaya (Çalışandemir ve Şahin Baltacı, 2017; Müezzini ve Kaya, 2018; Kutlu, 2004; Sevim ve Yalçın, 2006; Tuna, 2003; Spady, 1971; Terenzini & Pascarella, 1977, Pascarella & Terenzini 1980, 1983; Wintre & Yaffe, 2000; Öztemel, 2010; Selcik ve Oğuz, 2015; Green (2008); Özkan ve Yılmaz, 2010; Dilekmen, 2007; Aypay, 2003; Munro, 1981; Erdoğan, Şanlı ve Şimşek Bekir, 2005; Aktaş, 1997) rastlanmıştır. Özellikle Green (2008)'in oryantasyonun önemi ile ilgili çalışmalarına bakıldığında, Kaliforniya Üniversitesi uyum kapsamında, oryantasyonun amaçlarını topluluk oluşturma, akademik hayatta kalma becerileri, kişisel gelişim, profesyonel gelişim ve üniversiteye uyum olarak belirlediği görülmektedir. Sheffield Üniversitesi'nin ise üniversiteye uyum programında daha detaylı ele aldığı ve şu noktalara dikkat ettiği görülmüştür. Bunlar;

- Akademik ve sosyal konular hakkında iyi bilgi sahibi olmak
- Yükseköğrenim ortamını anlamak
- Başarılı olmak için gereken becerileri tanımak
- Okudukları bölümü anlayıp, geleceklerinden emin olmak
- Fakülteye aidiyetlerini hissettirmek

- Yardıma ihtiyaç duyduklarında nereye gideceğini bilmek
- Arkadaş edinmeleri için olanaklar oluşturmaktır.

Öğrencilerin okula uyumlarını etkileyen sosyal, kültürel, ekonomik, kurumsal bir takım etkenler vardır. Öğrencinin okula uyum sağlayamaması temelde bireysel özelliklerin, motivasyonun ve uyumun göstergesidir. Ancak buradan hareketle tüm sorumluluğun öğrenciye istinat edilmesi oldukça yanıltıcı olacaktır. Çünkü sadece öğrenciler başarısız oldu demek doğru değildir, kurumlar da başarısız oldu demek daha doğru olacaktır. Okulun ilk yılı öğrenciler için her zaman en kritik zamanlardır. Eğer öğrenci üniversite ortamına bir uyum sağlayamıyorsa hayatı boyunca şartları bu kadar uygun bir ortamı bir daha bulamayabilir. Çünkü bu kadar farklı yapıdaki bireyi okulda bir uyum içinde bir arada tutmak çok ciddi bir iştir ve bu görev öncelikle fakültelere aittir. Fakülte bu işi ciddiye alır ve bu durumu iyileştirmek için bir takım önlemsel faaliyetlere girişirse, kendi rızasıyla öğrencinin tutumunun olumlu yönde gelişmesini sağlamış olacaktır. Öğrencinin okula uyumunun başarılı bir şekilde sağlanması, hatta okulu bırakmasını önleyebilmek için öğrencilerle ilgilenen fakülte personeline ödül sistemi, öğretim üyelerine terfi ve görevlendirme sisteminin uygulaması uyumdaki başarıyı istendik olarak arttırabilecektir. Şu da bir gerçektir ki sosyal ve akademik uyumun her birinin uyum üzerinde ki etkileri entelektüel ve kişisel gelişim bakımından oldukça önemlidir. Bu yüzden, bu süreçte öğretim üyeleri ile sık sık temas halinde bulunulması öğrencilerin sosyalleşme yollarından birini oluşturacaktır (Bülbül, 2012; Tinto, 2006; Tuna, 2003; Terenzini & Pascarella, 1977).

Öğrencinin üniversiteye uyum süreci incelendiğinde üç ana başlık ortaya çıkmaktadır. Bunlar; Öğrenci Gelişimi Vektörleri (Chickering, 1969) Teorisi, Öğrenci Katılımı (Astin, 1984/1999) Teorisi ve Öğrenci Ayrılma Teorisi (Tinto, 1988)'dir. Chickering (1969)'ın Öğrenci Gelişimi Vektörleri Teorisi'nde yedi aşamalı bir vektör aşamasından bahsetmektedir. Bu yedi aşama birbirini destekleyerek ilerlemekte ve öğrencinin üniversiteye uyumlarını doğrudan yansıtmaktadır. Bu aşamalar; Yetkinliğe ulaşmak, duyguları yönetmek, özerk olmak, kimlik oluşturma, kişilerarası ilişkileri serbest bırakma, netleştirme, bütünlük sağlamadır. Astin (1984/1999)'in Öğrenci Katılım Teorisi'nde öğrencinin üniversiteye katılımı arttıkça öğrencinin bireysel öğrenmesi ve kişisel gelişimi de artmaktadır. Öğrenci okula başladığında üniversiteye uyumları ile ilgili bir sorun yaşamaz sosyal öğrenci faaliyetlerine katılır, okulda zaman geçirir, öğretmenleriyle aynı ortamı paylaşırsa, tüm enerjisini akademik hayatına odaklayabilecektir.

Böylelikle bu da başarının gelişimini otomatik olarak arttıracaktır. Üçüncü sırada olan Öğrenci Ayrılma Teorisi'nde öğrencinin okulu bırakma sebepleri üzerinde durulmaktadır. Bu sebeplerde önceki eğitim deneyimleri, yerleşim yeri farklılığı, ilgi alanları değişkenliği, kişisel beklentiler, sosyal hayatların farklılığı gibi bir takım sebepler yer almaktadır (akt. Tuna, 2003; Tinto, 1988; Spady,1971; Wintre & Yaffe, 2000).

Öğrencinin okula uyum sağlayamaması durumunda çok ciddi sorunlarla karşılaşabilmekte hatta bu okulu bırakmakla bile sonuçlanabilmektedir. Öğrencinin uyumsuzluk yaşanması hatta okulu bırakmaya kadar varan bu durum Durkheim (1961)'ın İntihar Teorisine benzemektedir. Çünkü insanların iki uyumun eksikliğinden intihara meyili artar. Bunlardan ilki ahlaki (değer) uyum eksikliği, diğeri ise kolektif (bütünlük) uyumunun eksikliğidir. Bireyin sosyal sistem veya kurumla bağlarını koparması büyük ölçüde toplumun ortak yaşamına uyum eksikliğinden kaynaklanmaktadır. Toplumların hem yapısal hem de değer unsurlarından oluştuğu fikri göz önünde bulundurulduğunda bu iki unsurun uygun bütünlük sağlayamaması, yetersiz değer bütünleşmesi ve yetersiz kolektif bağlılığı ortaya çıkarır. İşte bu noktada kendi yargıları ile içinde bulunduğu sosyal yapıyı toplumun sosyal bir sistemi olarak gördüğü zaman bu uyumsuzluk tedavi edilmeye başlanmış olacaktır. Uyumsuzluk, her zaman okulu bırakmakla sonuçlanmasa da öğrencilerde akademik başarısızlık, okul kurallarının ihlali, ileriki yaşamında mesleki sosyalleşme bakımından bir takım olumsuzluklar yaratacaktır. Bireyin üniversiteye uyumu ne kadar yüksek olursa bir kurum olarak üniversiteye ve üniversiteyi bitirmeye yönelik uyumunun da o denli yüksek olacağı unutulmamalıdır (akt. Tinto, 1975; Spady, 1971; Tinto & Cullen, 1973).

Diğer taraftan tam anlamıyla bir entegrasyonun sağlanması, normatif bütünleşme ile değerlere bağlılığın arkadaşlıklar arasındaki ilişki ve uyumunun artmasına da yardımcı olacaktır. Ancak bu bağlılığın olmadığı durumda tam tersi bir durum ortaya çıkması kaçınılmazdır. Okula uyum sağlanamamasının bireysel özelliklerinin farklılığı, aile geçmişlerinin farklılığı ve okul ortamının içindeki kişiyi etkileyen önceki eğitim deneyimlerinden farklılığı gibi birçok sebebi olabilir. Bu sebeplerin tümü bireyin beklentilerini ve uyumlarını etkilemektedir. Birey kendini toplumun hüküm sürdüğü sosyal iklime uygun olmadığını anlasa bile, yeterli arkadaşlık desteği sağlanabiliyorsa bunun sosyal bütünleşmeyi destekleyeceği savunulmaktadır. Ders dışı bir takım etkinlikler yoluyla sosyal uyumun sağlanması, bireyin diğer bireylerle eşit olduğunu fark

etmesini sağlayarak kuruma olan bağlılığın artmasına yardımcı olacak, böylelikle fakülteye uyum pekişecektir. Bu uyum yönetimi öğrencinin anlık iyiliğine olmayan gelecekte mesleki hareketliğinde de olumlu bir takım etkiler şeklinde kendini gösterecektir (Tinto & Cullen, 1973).

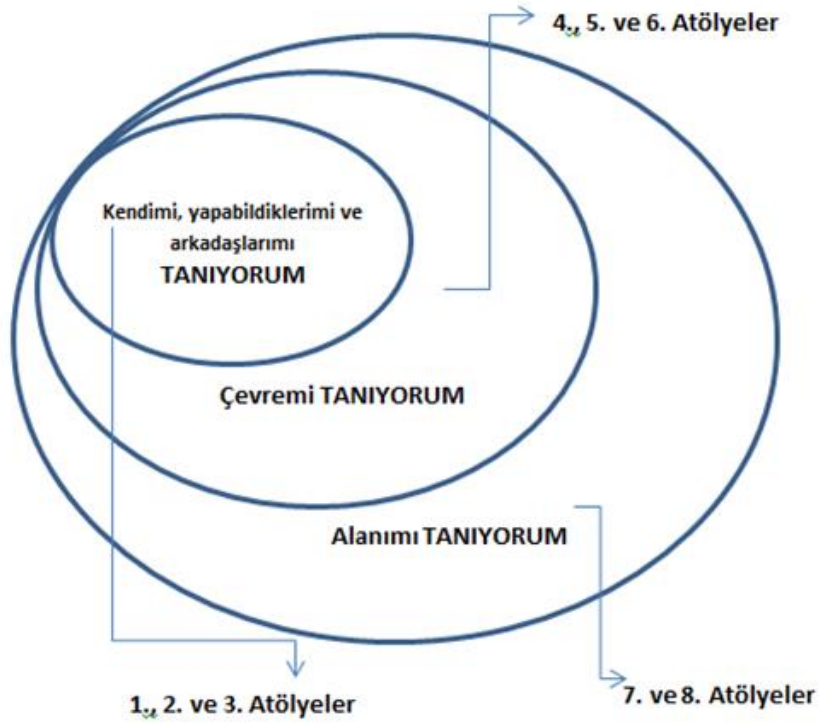
Üniversiteye uyum konusunda çalışma yapan Baker ve Siryk (1984), üniversiteye uyumun “akademik uyum, sosyal uyum, kişisel / duygusal uyum ve kurumsal bağlanma” olmak üzere dört boyuttan oluşan bir yapısı olduğunu ortaya koymuşlardır. Bu doğrultuda üniversitelerde düzenlenen oryantasyon programları, yeni başlayan öğrencilerin, yeni ortamlarını tanımaları, kuralları öğrenmeleri, psikolojik ve sosyal bazı ihtiyaçlarını karşılamalarına yardım ederek uyum sürecini kolaylaştırmayı hedefleyen, öğretim yılının başında uygulanan yapılandırılmış etkinlikleri içermelidir (Baker ve Siryk, 1984; Yeşilyaprak, ve Yalçın, 2011), diyebiliriz. Bu noktada gençlerin üniversiteye uyumlarını nasıl bir etkinlik ya da programla hazırlayacağımız sorusu önem kazanır. Üniversiteye uyum programlarını yaratıcı drama yönteminden yararlanarak planlanmanın, öğrenciye aktif olmasını sağlaması, kolay iletişime geçmesini sağlaması, yaparak yaşayarak öğrenmesi ve tüm bu süreci daha zevkli kılması açısından katkısı olacağı düşünülmektedir. Çünkü dramanın duayeni Dorothy Heathcote'nin de dediği gibi “Drama hayatın provasıdır”.

Yaratıcı dramanın genel amacı; çocukların, ergenlerin ve gençlerin canlandırmalar yolu ile bir bilinçlenme kültürlenme süreci içerisinde yaratıcı, kendine yetebilen, kendini tanıyan, çevresi ile iletişim kurabilen ve bunu geliştirebilen, ifade gücü ve biçimleri artmış, imgesel düşünebilen estetik kaygı, demokratik tutum ve davranışları gelişmiş bireyler yetiştirmektir. Ayrıca her yaş düzeyi için birincil gereksinim bazı temel amaçları yaratıcı drama ile kazandırabilmektir. Bunlar, yaratıcılığı ve hayal gücünü geliştirme, kendini tanıma, gerçekleştirme ve başkalarıyla iletişim becerisini geliştirmek, demokratik tutum ve davranış gerçekleştirme, estetik davranışlar gerçekleştirme, eleştirel ve bağımsız düşünebilme becerisi geliştirme, iş birliği yapabilme-birlikte çalışma becerisini geliştirme, sosyal duyarlılık yaratma, duygunun sağlıklı bir biçimde boşalımı ve kontrolü, dil gelişimi sözel ve sözel olmayan ifade becerisini geliştirmedir (Adıgüzel, 2017). Yaratıcı dramanın sayılan bu temel amaçlarına bakıldığında okula oryantasyon programları için birçok açılım sağladığı görülmektedir. Özellikle “kendini tanıma, gerçekleştirme ve başkalarıyla iletişim becerisini geliştirmek” ve “iş birliği yapabilme-birlikte çalışma becerisini geliştirme” amaçları oryantasyon programları kazanımlarına doğrudan hizmet ettiği söylenebilir.

Oryantasyon programları, üniversiteye yeni başlayan öğrencilerin, üniversitenin akademik ve sosyal ortamıyla tanışması için düzenlenmiş birçok etkinlik ile öğrencilerin üniversite yaşamına uyum sağlamaları, üniversiteli olmanın farkını yaşamaları, üniversitenin akademik ve sosyal olanaklarını tanımaları kolaylaşmaktadır (Kutlu, 2004). Yeni neslin yetiştiricisi olan öğretmen adaylarının da fakültelerde sosyalleşme sürecinin en uygun şekliyle tamamlanması oldukça önemlidir. Eğitim fakültesinde üniversiteye uyum sürecinin başarıyla tamamlanması öğretmen adayının okula ve mesleğine bağlılığını olumlu düzeyde arttıracak, tutum ve ilgilerini geliştirecek, mesleki değerini güçlendirecek, örgütsel sosyalleşmeyi pekiştirerek ve en önemlisi birey ve kurum arasında ki uyumun pekişmesine yardımcı olacaktır (Duran, Sezgin ve Çoban, 2011). Bu noktada yaratıcı drama, bireyi merkeze alan günümüz eğitim yaklaşımı için önemli bir seçenektir. Öğretim sürecinde bireyin dünyayı anlayabilmesi yönünden; onların çevreleriyle, başkalarıyla ve kendileriyle etkileşim ve iletişime girmeleri için olanaklar sağlaması açısından yaratıcı drama öğretimi ve derslerin işlenişinde yardımcı bir yöntem olarak kullanılması, gelecek yüzyılın istenilen davranış örüntülerine sahip insanını yetiştirmesi açısından oldukça önemlidir (Üstündağ, 2006). Bu doğrultuda araştırmanın amacı, sosyal bilgiler öğretmenliği birinci sınıf öğrencilerinin fakülteye uyum süreçlerini yaratıcı drama yöntemi ile desteklemektir.

Uygulama Süreci

Sosyal bilgiler öğretmenliği birinci sınıf öğrencilerinin fakülteye uyum programı yaratıcı drama yöntemi ile yapılandırılırken öncelikle üniversiteye yeni başlayan grubun ihtiyaçları dikkate alınmıştır. Bu noktada kendilerini rahat ifade edebilmeleri ve arkadaşlarını tanıyabilmeleri, sağlıklı iletişim kurabilmeleri, arkadaşları ile güven ve uyumu yakalayabilmeleri için yaratıcı drama yöntemi ile tanışma, iletişim, güven-uyum atölyeleri planlanmıştır. Daha sonra katılımcıların fakültelerine uyumlarını sağlamak için, önce içinde buldukları mekândan başlayarak dışa doğru fakülte, kampüs yaşam alanlarını, üniversiteyi ve şehri tanımalarına yardımcı olmak adına planlanan atölyeler uygulanmıştır. Son aşamada ise katılımcıların bir öğretmen adayı oldukları düşünülerek mesleklerini tanıma adına okudukları bölüm, bölümdeki öğretim elemanları ve bölümün hedeflerini tanıtmayı hedefleyen atölyeler yapılmıştır. Atölyeler planlanırken katılımcıların ortak bir geçmişleri ve yaratıcı drama deneyimleri olmadığı kabul edilmiş fakat ortak hedefleri olduğu düşünülerek fakülteye uyum sağlamaları desteklenmeye çalışılmıştır. Aşağıdaki şekilde atölyelerin hedeflere göre dağılımı gösterilmiştir.

Şekil 1. Atölyelerin hedeflere göre dağılımı

Yöntem

Bu araştırmada, karma yöntem kullanılmıştır. Karma yöntemde Creswell'in (2003), sıralı açıklayıcı tasarımı kullanılmıştır. Bu tasarımda, “önce nicel veriler toplanıp analiz edildikten sonra nitel veriler toplanır. Öncelik nicel verilerinse de nitel veriler nicel verileri arttırmak ve desteklemek için kullanılır.” Bu araştırmanın nicel kısmında kontrol gruplu ön-son test deneysel araştırma deseni kullanılmıştır. Oryantasyon eğitimi yapılan fakültede bulunan 2 sosyal bilgiler öğretmenliği sınıfından biri deney, diğeri kontrol grubu olarak seçilmiştir. Gruplar belirlenirken haftanın ilk günü arda arda dersi olan iki gruptan ilk grubun uygulamalara vakit kaybetmeden başlaması için deney grubu olarak düşünülmüştür. Her iki grubu da uygulamalar başlamadan önce ve sonra “Oryantasyon Çalışmasını Değerlendirme Formu” kullanılarak ölçümler yapılmıştır (Büyüköztürk, Kılıç- Çakmak, Akgün, Karadeniz ve Demirel, 2008; Büyüköztürk, 2007). Bu araştırmada ayrıca sürecin değerlendirilmesi önemli olduğu için ve nicel bulguları

desteklemek için deney grubundan nitel veriler de alınmıştır. Araştırmanın süreci Tablo 1’de gösterilmiştir.

Tablo 1.

Araştırmanın Süreci ve Deseni

		Yaratıcı Drama Yöntemi İle Uyum Programı										
Gruplar	ÖN TEST	1. Tanışma	2. İletişim-Etkileşim	3. Güven ve Uyum	4. Eğitim Fakültesinin Birimlerini / Çalışanlarını ve Otomasyonu Tanıma	5. A.Ü. Yaşam Sahalarını Tanıma	6. Akdeniz Üniversitesini ve Antalya’yı Tanıma	7. Sosyal Bilgiler Eğitiminin Hedeflerini ve Öğretim Elemanlarını Tanıma	8. Sosyal Bilgiler Lisans Programını Tanıma	9. Değerlendirme	SON TEST	KALICILIK TESTİ
Deney Grubu	Oryantasyon Çalışmasını Değerlendirme Formu	“Yaratıcı Drama İle Fakülteye Uyum Programı”									Programa Yönelik Görüşler	Oryantasyon Çalışmasını Değerlendirme Formu
Kontrol Grubu	Oryantasyon Çalışmasını Değerlendirme Formu	Üniversite tarafından düzenlenen genel oryantasyon etkinliği									-	Oryantasyon Çalışmasını Değerlendirme Formu

“Yaratıcı Drama İle Fakülteye Uyum Programı”, drama eğitmeni olan araştırmacılar tarafından hazırlanmış ve 4 yüksek lisans öğrencisi yardımı ile bizzat kendileri tarafından yürütülmüş ve 9 atölye (her atölye 180 dk.) şekilde deney grubu öğrencilerine uygulanmıştır. Kontrol grubunda ise üniversite tarafından seminer şeklinde tek seferlik oryantasyon etkinliği uygulanmıştır. Deney grubunda hazırlanan uyum programı uygulanırken kontrol grubu eş zamanlı rutin ders programına uygun süreç geçirmiştir. Ayrıca çalışmanın ön testleri deney ve kontrol grubuna farklı binalarda, eş zamanlı olarak uygulanmıştır. Her iki grubun uygulamalar boyunca etkileşime geçmemeleri için çalışmalar farklı mekânlarda yürütülmüştür. Deney grubuna uygulanan programın bitiminde yine eş zamanlı son testler her iki gruba uygulanmıştır. Son olarak kalıcılık testi, uygulamanın bitiminden 2 ay sonra yine her gruba eş zamanlı olarak yapılmıştır.

Çalışma Grubu

Araştırmanın çalışma grubunu, Akdeniz Üniversitesinde 2017-2018 eğitim öğretim döneminin ilk haftasında sosyal bilgiler eğitimi bölümüne yeni başlayan öğrencilerden deney grubu için 27, kontrol grubu için 30 toplamda 57 öğrenci oluşturmuştur. 2017-2018 eğitim öğretim dönemi başlangıç tarihi olan 18 Eylül Pazartesi sabahı, sosyal bilgiler öğretmenliğini birinci sınıflarından dersi olan ilk sınıf deney grubu olarak atanmıştır. Dersin olduğu sınıfa gidilerek öğrencilere bilgi verilmiş ve o gün /saatte orada olan öğrenciler deney grubuna dahil edilmiştir. Öğrencilerin programları ve derslerine giren öğretim elemanları bilgilendirilerek çalışmaya yoklama alınarak katılmaları sağlanmıştır.

Çalışmanın kontrol grubunu ise 18 Eylül Pazartesi öğleden sonra dersi olan sosyal bilgiler öğretmenliğini birinci sınıflarının diğer şube öğrencileri oluşturmuştur. Eş zamanlı olarak kontrol grubu da uyum programı süresinde gözlenmiş ve iki grubun etkileşime girmemesi sağlanmıştır. Kontrol grubu rutin haftalık ders programı doğrultusunda derslerini takip etmiştir. Kontrol grubunun derslerine giren öğretim elemanları derslerinde konulara başlamamış, öğrencileri tanımış ve kendisini, dersini tanıtmıştır. Kontrol grubu öğrencileri ayrıca dekanlığın düzenlemiş olduğu genel oryantasyon eğitimini almışlardır. Üniversite tarafından geleneksel olarak her yıl yapılan bu oryantasyon programında fakülte ve işleyişi tanıtılmış, öğrenci otomasyonu ile ilgili bilgiler verilmiştir.

Verilerin Toplanması ve Analizi

Deney grubunda yapılan uygulamalar 18 Eylül- 22 Eylül 2017 tarihlerini kapsayan günlerde öğrencilerin ders programı dikkate alınarak öğleden önce ve öğleden sonra olmak üzere iki oturum şeklinde yapılmıştır. Uygulamanın ilk günü, uyum süreci çalışma grubuna tanıtılarak öğrencilere ön test uygulanmıştır. Deney ve kontrol gruplarının ön test puanları karşılaştırılmış ve grupların çalışmalara benzer şekilde başladıkları belirlenmiştir. Ön test puanlarına göre eşleştirilen grupların ayrıca üniversiteye giriş puanları alınmış ve bu puanlar üzerinden de eşleştirme yapılmıştır.

Deney grubunda yaratıcı drama etkinlikleriyle uygulanan uyum programı 3'er saat süren 9 oturum olarak planlanmış ve uygulanmıştır. Okulların açıldığı hafta içi sabah ve öğleden sonra olmak 2 oturum olarak uygulanan çalışmalar için öncelikle uyum ile kuramsal çerçeve oluşturulmuş, daha sonra uyum programının içeriği ve hedefleri belirlenmiştir. Programda yer alan hedefler her bir atölyeye dağıtılarak daha ayrıntılı olacak biçimde kazanımlara dönüştürülmüştür. Uzman görüşlerinin alındığı kazanımlara dayalı olarak atölye planları oluşturulmuş ve bu planlarla ilgili yaratıcı drama eğitmenliği programını tamamlamış uzmanlardan ve sosyal bilgiler alan uzmanları tarafından görüş alınmıştır. Uyum programı atölye kazanımlarına dayalı olarak beşli likert türde hazırlanmış 40 madde içeren “Oryantasyon Çalışmasını Değerlendirme Formu” oluşturulmuştur. Bu veri toplama aracı “alan ve dil uzmanları” tarafından kontrol edilmiştir. Bu formda uygulama atölye kazanımlarının göstergeleri, uzman görüşleri dikkate alınarak hazırlanmıştır. Kapsam geçerliği, kazanımlar ve göstergelerden maddeler yazılarak ve uzman görüşleri doğrultusunda yapılmıştır. Ayrıca veri toplama aracının deney ve kontrol gruplarında ön, son ve kalıcılık testi olarak uygulanması ile elde edilen Cronbach Alpha (α) güvenilirlik katsayıları deney grubunda sırasıyla 0,86, 0,96 ve 0,94; kontrol grubunda 0,90, 0,89 ve 0,82 olarak tespit edilmiştir. Veri toplama aracından elde edilen güvenilirlik katsayılarının 0,82-0,96 arasında değiştiği ve bu sonuca göre de araçtan elde edilen verilerin güvenilirliklerinin yüksek olduğu kabul edilmiştir.

Bu çalışmada öğrencilerin üniversiteye giriş puanları ile bu veri toplama aracından elde edilen, ön test, ön-son test fark ve kalıcılık puanları karşılaştırılmıştır. Bu karşılaştırmalarda dağılımların normal dağılım göstermesi ve varyanslarının eşit olması sebebiyle parametrik testler kullanılmıştır. Üniversiteye giriş puanlarının ve ön-son test puan farklarının karşılaştırılmasında ilişkisiz (bağımsız) örneklem için “t testi”, grupların kendi içinde ilerlemesinin anlamlı olup olmadığı ise ilişkili (bağımlı) örneklem için “t testi” kullanılmıştır. Dağılımların normal olup olmadığını gösteren “Kolmogorov-Smirnov” ve “Shapiro-Wilk” testlerinden elde edilen sonuçlar aşağıda verilmiştir.

Tablo 2.

Deney ve Kontrol Gruplarının Ön test ile Ön-Son Test Dark Puanlarının Normallik Testleri

Test	Grup	Kolmogorov-Smirnov ^a			Shapiro-Wilk		
		Statistic	df	Sig.	Statistic	df	Sig.
Ön Test	Deney	,102	27	,200*	,982	27	,904
	Kontrol	,112	30	,200*	,964	30	,392
Ön-Son Test Fark	Deney	,142	27	,173	,959	27	,348
	Kontrol	,155	30	,063	,946	30	,138

Tablo 2’de görüldüğü gibi hem ön test puanlarının hem de fark puanlarının normal dağılım gösterdiği ve bu sonuca göre karşılaştırmalarda parametrik testler kullanılabileceği kabul edilmiştir. Grupların eşleştirilmesi ve denkleştirilmesi amacıyla öğrencilerin üniversiteye giriş puanları ile eşleştirme, ön testle ise denkleştirme çalışması yapılmış ve elde edilen bulgular Tablo 3’de sunulmuştur.

Tablo 3.

Deney ve Kontrol Grubu Öğrencilerinin Üniversiteye Giriş Puanlarına Göre Karşılaştırılması

Grup	n	\bar{x}	S	sd	t	p
Deney	27	359,5926	19,618	55	-,824	,414
Kontrol	30	363,0333	11,177			

Tablo 3’e göre deney ve kontrol grubu öğrencilerinin üniversiteye giriş sınavından elde ettikleri puan ortalamaları arasındaki fark 0,05 düzeyinde istatistiksel olarak anlamlı bulunmamıştır. Bu sonuca göre grupların benzer düzeyde giriş puanı ile çalışmalara başladıkları, eş iki grup olduğu ortaya çıkmıştır. Deney ve kontrol grubunun drama uygulamalarının etkisini belirlemek amacıyla uygulanan ön testler bakımından denk olup olmadıklarına ilişkin yapılan karşılaştırma sonuçları Tablo 4’te verilmiştir.

Tablo 4.

Deney ve Kontrol Grubunun Uyum Programı Ön Test Puanları Bakımından Denkleştirilmesi

Grup	n	\bar{x}	S	sd	t	p
Deney	27	2.68	.36	55	-,435	,666
Kontrol	30	2.73	.48			

Deney ve kontrol grubunun ön testlerde elde ettikleri puanlar arasındaki farkın 0,05 düzeyinde anlamlı olmadığı belirlenmiştir. Bu sonuca göre her iki gruptaki öğrencilerin benzer düzeyde çalışmalara başladıkları ortaya çıkmıştır.

Araştırmanın nitel verileri, deney grubu öğrencilerinden açık uçlu sorular yardımıyla toplanmıştır. Araştırmacılar tarafından hazırlanan açık uçlu sorular Sosyal Bilgiler eğitimi alanındaki uzmanların önerileri alınarak düzenlenmiştir. Bu veriler her atölye sonunda öğrencilere verilen atölyeyi değerlendirme formu, Oryantasyonu Değerlendiriyorum Formaları (2 Adet) ve son oturum sonrası eğitime yazılan mektuplar ile toplanmıştır. (Bu çalışmada atölyeler sonunda deney grubundan alınan sözlü ve yazılı değerlendirmelerin analizine bu çalışmada yer verilmemiştir.) Çalışmada, son oturumun ardından deney grubu öğrencilerinden alınan oryantasyon çalışmasını değerlendirme formları ve araştırmacıya yazılan mektuplar, ayrı başlıklar altında analiz edilmiştir.

Öğrencilerin açık uçlu sorulara verdikleri yazılı cevaplar betimsel analiz yöntemiyle analiz edilmiştir. Betimsel analizde edilen veriler, daha önceden belirlenen temalara göre özetlenmiş ve yorumlanmıştır. Elde edilen nitel verilerin sayısallaştırılması yoluna gidilerek veriler frekanslarla birlikte sunulmuştur. Bulguların sunumunda öğrencilerin görüşlerinden doğrudan alıntılar yapılmıştır. Betimsel analizde amaç, elde edilen bulguları düzenlenmiş ve yorumlanmış bir biçimde okuyucuya sunmaktır (Yıldırım & Şimşek, 2006).

Araştırmada araştırmacılar haricinde farklı bir süreci izleyen başka bir araştırmacı tarafından da toplanan verilerin analizinde yardım alınmıştır. Araştırmacılar arasındaki güvenilirlik hesaplaması için Miles ve Huberman'ın (1994) önerdiği güvenilirlik formülü kullanılmıştır. Hesaplama sonucunda kodlamaların güvenilirliği 0,92 olarak hesaplanmış ve araştırmanın analizinin güvenilir olduğu kabul edilmiştir. Nitel bulgularda öğrenci cevaplarından doğrudan alıntı verilirken (K: Kadın, E: Erkek) şeklinde kısaltma kullanılmış ve ardından hangi katılımcıya ait olduğu anlaşılсын diye 1K, 2K, 1E, 2E... şeklinde gösterilmiştir.

Bulgular

1. Deney ve Kontrol Grubunun Ön-Son Test Puanlarına İlişkin Bulgular

Deney ve kontrol gruplarında yapılan oryantasyon eğitimi çalışmalarının grupların görüşlerini nasıl etkilediği ilişkili (bağımlı) örneklem için t testi ile test edilmiş ve sonuçlar Tablo 5'te verilmiştir.

Tablo 5.

Deney ve Kontrol Grubunun Ön-Son Test Puanlarının Karşılaştırılması

Grup	Test	n	\bar{x}	S	sd	t	p
Deney	Ön	27	2,68	,36	26	-17,284	,000
	Son		4,50	,40			
Kontrol	Ön	30	2,73	,48	29	-4,172	,000
	Son		3,29	,46			

Deney grubu ön testte 2,68; son testte ise 4,50 ortalama puana ulaşmıştır. Deney grubunda yaratıcı drama etkinlikleriyle yürütülen oryantasyon eğitiminin öğrencilerin görüşlerini 0,05 düzeyinde istatistiksel olarak anlamlı derecede farklılaştırdığı Tablo 5'ten görülebilir. Bir başka ifadeyle yaratıcı drama etkinlikleri öğrencilerin eğitiminde etkili bir yöntem olarak karşımıza çıkmıştır.

Kontrol grubu ön testte 2,73, son testte 3,29 ortalama puana ulaşmış ve bu grupta üniversite tarafından yapılan oryantasyon eğitimi öğrencilerin görüşlerinde 0,05 düzeyinde istatistiksel olarak anlamlı bir değişime sebep olmuştur. Bu sonuca göre üniversite tarafından yapılan oryantasyon eğitiminin de işe yarar olduğu gözlenmiştir.

Bu iki grupta yapılan çalışmalar öğrencilerin oryantasyon ile ilgili görüşlerini anlamlı derecede değiştirmiştir. Ancak bu gruplardan yapılan çalışmaların hangisinin daha etkili olduğu belirlemek için her iki grubun ön-son test arasında oluşan puan farkları karşılaştırılmıştır. Ön ve son test arasında gerçekleşen bu ilerleme puanlarının karşılaştırılmasında bağımsız gruplar için t testi kullanılmış ve elde edilen bulgular Tablo 6'da verilmiştir.

Tablo 6.

Deney ve Kontrol Grubunun Ön-Son Test Fark Puanları Arasındaki Farkın Karşılaştırılması

Grup	N	\bar{x}	S	sd	t	p
Deney	27	1,8231	,54811	55	7,323	,000
Kontrol	30	,5575	,73188			

Oryantasyon eğitimi çalışmaları sonunda deney grubu 1,8231; kontrol grubu 0,5575 ortalama puanlık ilerlemeye sahip olmuştur. Bu iki grupta anlamlı olarak gerçekleşen ilerlemelerin karşılaştırılması sonucunda deney grubunda yapılan yaratıcı drama etkinliklerinin, kontrol grubunda üniversite tarafından gerçekleştirilen oryantasyon eğitimine göre daha etkili olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

2. Deney ve Kontrol Grubunun Kalıcılık Test Puanlarına İlişkin Bulgular

Yapılan çalışmaların kalıcı öğrenmeye sebep olup olmadığını belirlemek için yapılan kalıcılık testi sonuçlarının karşılaştırılması ile elde edilen bulgular Tablo 7’de verilmiştir.

Tablo 7.

Deney ve Kontrol Grubunun Kalıcılık Puanları Arasındaki Farkın Karşılaştırılması

Grup	n	\bar{x}	S	sd	t	p
Deney	27	4,3981	,35633	55	17,706	,000
Kontrol	30	2,8300	,31235			

Kalıcılık testi sonuçlarına göre deney grubu 4,3981; kontrol grubu ise 2,8300 ortalama puana ulaşmıştır. Bu ortalama puanların karşılaştırılması sonucunda kalıcılık testi puan ortalamaları arasındaki farkın 0,05 düzeyinde istatistiksel olarak deney grubu lehine anlamlı olduğu ortaya çıkmıştır. Bu bulgu sonucunda deney grubunda yaratıcı drama etkinlikleriyle yapılan oryantasyon eğitimin; kontrol grubunda üniversite tarafından yapılan oryantasyon eğitimine göre daha kalıcı öğrenmelere sebep olduğu belirlenmiştir.

3. DeneY Grubu Öğrencilerinin, Oryantasyon Çalışması Öncesi ve Sonrasındaki Görüşlerine İlişkin Bulgular

Oryantasyon programı bittikten sonra deney grubu öğrencilerine “Oryantasyonu Değerlendiriyorum 1” formu verilmiştir. Birinci formda uyum çalışmasının öncesinde ve sonrasındaki “düşünceleri, hissettikleri ve bilmedikleri / bildikleri” sorulmuştur. Öğrencilerin uyum çalışmasından önceki ve sonraki düşünceleri Tablo 8’de verilmiştir.

Tablo 8.

DeneY Grubu Öğrencilerinin Uygulama Öncesi ve Sonrası Düşünceler Temasına İlişkin Görüşleri

Çalışma ÖNCESİ	f	Çalışma SONRASI	f
1. Arkadaşsız kalacağımı / arkadaşlık kurmada zorlanacağımı	15	1. Birbirimize alıştığımızı/ arkadaşlarımla kaynaştığımı	8
2. Tanışmanın zor olacağını	3	2. Üniversitenin çok eğlenceli olduğunu	4
3. Çekingen kalacağımı	2	3. Çok güzel bir sınıfım olduğunu	3
4. Üniversitenin eğlencesiz olduğunu	1	4. Kaygılarımın silindiğini / geçtiğini	2
5. Alışamayacağımı	1	5. Özgüvenli	2
6. Tüm haftanın kötü olacağını	1	6. Kararlı	1
7. İletişim kuramayacağımı	1	7. Zorluk çekmeyeceğimi	1
8. Çalışmanın hızlı bitmesini	1	8. Ön yargılarımın yersiz olduğunu	1
9. Kaynaşamayacağımı	1	9. Harika bir uyum yakaladığımızı	1
10. Kaygılı olduğumu	1	10. On yıllık arkadaş gibi olduğumuzu	1
		11. Kendimi aştığımı	1
		12. Kolayca uyum sağladığımı	1
		13. Çok şanslı olduğumu	1

Öğrencilerin uyum çalışmasının öncesinde düşündüklerine baktığımızda genel olarak çekingenlik, önyargılar ve bilinmeyene / yabancı bir ortama geliştirilen korkuların hâkim olduğu söylenebilir. Öğrencilerin uyum çalışması sonrasında düşündüklerine baktığımızda ise olumsuz-güvensiz ifadelerinin tamamen kaybolduğunu söylemek mümkündür. Öğrencilerin verdikleri cevaplardan bazıları şunlardır:

“Ben sınıfa ve öğretmenlerime karşı çekingen kalacağımı, alışamayacağımı düşünüyordum.”

“Ama şimdi bu düşüncemin yanlış olduğunu çok güzel bir sınıfım olduğunu düşünüyorum.” (9K)

“Ben üniversitenin eğlencesiz bir ortam olduğunu düşünüyordum.”

“Ama şimdi üniversitenin çok eğlenceli olduğunu düşünüyorum.” (19K)

“Ben tüm haftanın kötü olacağını düşünüyordum.”

“Ama şimdi kaygılarımın silindiğini düşünüyorum.” (K6)

“Ben üniversitede ve sınıfta arkadaşlık kurmada zorluk çekeceğimi düşünüyordum.”
 “Ama şimdi hiçbir şekilde zorlanmadan arkadaşlarımla kaynaştığımı düşünüyorum.”(E8)

Tablo 9.

Deney Grubu Öğrencilerinin Uygulama Öncesi ve Sonrası Duygular Temasına (Hissettikleri) İlişkin Görüşleri

Çalışma ÖNCESİ	f	Çalışma SONRASI	f
1. Yalnız	9	1. Sınıfımın bir parçası gibi	6
2. Kaygılı	4	2. Mutlu	3
3. Önyargılı	3	3. Sınıfımla bir bütün gibi	3
4. Kararsız	1	4. Rahat	2
5. Gergin	1	5. İletişime açık	2
6. Enerjisi düşük	1	6. Çok iyi	2
7. Stresli	1	7. Bir sürü arkadaşım olduğunu	2
8. Heyecanlı	1	8. Dünyanın en şanslı öğrencisi gibi	1
9. Utangaç	1	9. Arkadaş canlısı	1
10. Sıkıntılı	1	10. Kafamdaki sorunların silindiğini	1
11. Yurt dışına çıkmış gibi	1	11. Evimde gibi	1
12. Endişeli	1	12. Alışmış	1
13. Ortama yabancı	1	13. Enerjimin arttığını	1
14. Kötü	1	14. Kendimden emin	1

Öğrencilerin uyum çalışmasının öncesinde hislerine baktığımızda ise aynı doğrultuda öğrencilerin hislerinde de endişe, kaygı, stres gibi olumsuz duygu durumlarının olduğu görülmektedir. Yine aynı şekilde uygulama sonrasında öğrenci hislerinin de olumlu yönde değiştiğini görmekteyiz. Öğrencilerin verdikleri cevaplardan bazıları şunlardır:

“Ben ilk geldiğimde kendimi çok yalnız hissediyordum.”
 “Ama şimdi bir sürü arkadaşım olduğunu hissetmiyorum.”(7E)
 “Ben çalışmalara başlamadan önce ortama yabancı hissediyordum.”
 “Ama şimdi sınıfla bir bütün olduğumu hissediyorum.” (3K)
 “Ben ilk gün kendimi yurt dışında gibi hissediyordum.”
 “Ama şimdi evimde gibi hissediyordum.” (5K)
 “Ben oldukça utangaç hissediyordum.”
 “Ama şimdi alışmış hissediyorum.” (23E)

Tablo 10.

Deney Grubu Öğrencilerinin Uygulama Öncesi ve Sonrası Öğrenme Temasına İlişkin Görüşleri

Çalışma ÖNCESİ - Bilmiyordum-	f	Çalışma SONRASI - Öğrendim -	f
1. Üniversiteyi	7	1. Üniversiteyi	9
2. Üniversitede böyle güzel çalışmalar yapıldığını / etkinliklerin olduğunu	5	2. Herkesi- Her şeyi- Her yeri	3
3. Fakülteyi	3	3. Uyum çalışmalarının etkilerini/ faydalarını	3
4. Kampüsü	2	4. Fakülteyi	2
5. Kazandığım programı	2	5. Fakülte çalışanlarını	2
6. Sınıfımı	2	6. Kazandığım bölümü / Kendi alanımı	2
7. Arkadaşlarımı	2	7. Kampüsü	1
8. Böyle harika arkadaşlarım olacağını	1	8. Arkadaşlarımla sıkı bağlarım olduğunu	1
9. Oryantasyonu	1	9. Herkesle sorunsuz tanışabileceğimi	1
10. Böyle hızlı kaynaşabileceğimizi	1	10. Oryantasyonu	1
11. Uyum çalışmasının zevkli olduğunu	1	11. Hocalarımı	1
		12. Böyle etkinliklerin amaç ve sonuçlarını	1

Öğrencilerin uyum çalışmasının öncesinde “bilmiyordum” ifadelerinde üniversiteye, arkadaşlarına ve katıldıkları etkinliklerin onlara kazandırdıklarına yönelik ifadeler söyledikleri görülmüştür. Uygulama sonrasında ise öğrencilerin ayrıca mekânı, hocaları, sınıf arkadaşlarını tanıdıkları için bilinmeyenin verdiği olumsuz önyargılardan kurtulduklarını ve olumlu his ve düşünceler içinde olduklarını dile getirdiklerini görmekteyiz. Öğrencilerin verdikleri cevaplardan bazıları şunlardır:

“Ben üniversitede böyle etkinlikler yapıldığını bilmiyordum.”

“Ama şimdi yapıldığını ve çok faydalı olduğunu biliyorum.” (4E)

“Böyle harika arkadaşlarım olacağını bilmiyordum.”

“Ama şimdi arkadaşlarımla sıkı bağlarım olduğunu biliyorum.” (10K)

“Ben ilk başta uyum çalışmasının zevkli olduğunu bilmiyordum.”

“Ama şimdi uyum çalışmalarının etkilerini biliyorum.” (18E)

“Ben böyle hızlı kaynaşabileceğimizi bilmiyordum.”

“Ama şimdi herkesle sorunsuz tanışabileceğimi biliyorum.” (26K)

4. Deney Grubu Öğrencilerinin, Oryantasyon Programı Hakkındaki Görüşlerine İlişkin Bulgular

Oryantasyon programı bittikten sonra deney grubu öğrencilerine verilen “Oryantasyonu Değerlendiriyorum 2” formundan elde edilen verilerin bulguları Tablo 11’de gösterilmiştir.

Tablo 11.

Uyum Çalışmasının Deney Grubu Tarafından Değerlendirilmesi

Tema 1: Kişisel Gelişime Katkısı	f	Tema 2: Öğretmenlik Anlayışına Katkısı	f
Özgüvenim arttı	23	Öğretmenlik mesleğine inancım arttı	6
Önyargılarımı kırdı	7	Mesleğimi sevdim	4
Kaygılarım bitti	4	Mesleğimi yaparken nasıl iletişim kuracağımı gördüm	3
Olumsuz tutumumu değiştirdi / Olumsuz düşüncelerimi olumluya döndürdü	2	Öğretmenliğin ne olduğunu gördüm	3
Duygusal yönlerimi keşfettim	1	Gelecekteki öğrencilerime yapacağım etkinlikleri gördüm	2
Pozitif duygularımı uyardı	1	Mesleğim için heyecanlandım	1
Çok eğlenceli zaman geçirdim	1	Mesleğimin önemini fark ettim	1
İletişim sorunum bitti	1	Mesleğimin güzel olduğunu gördüm	1
Hayata bakışım olumlu yönde değişti	1	Mesleki motivasyonumu arttırdı	1
Genel kültürüm arttı	1	Nasıl kalıcı olabileceğimi gördüm	1
Çekingenliğim kalmadı	1	Farkındalığım arttı	1
Kafam rahatladı	1	Bu çalışmayı yapan öğretmen gibi olmak isterim	1
Kendimin farkına vardım	1	Alanıma güvenim arttı	1
Tema 3: Üniversiteyi, Bölümü ve Öğretim Elemanlarını Tanımaya Katkısı		Tema 4: Sosyal Gelişime Katkısı	
Bölümü tanıdık	9	İnsanlarla iletişim / tanışma sorunum kalmadı	10
Üniversiteyi tanıdık	6	Herkesle yıllardır arkadaş gibiyim	8
Dersimize girecek hocaları tanıdık	3	Arkadaşlarımı yakından tanıdım/kaynaştık / Güzel arkadaşlıklar kurdum	9
Fakülte birimlerini / çalışanları tanıdık	3	Kısa sürede tanıştık / Sınıfıma alışıma	4
Okuduğum alanın amaçlarını gördüm	3	Çevreye önyargılı bakmamı engelledi	1
Tanıdığım hocaları çok sevdim	1	İnsanlara nasıl yaklaşacağımı öğrendim	1
Okulumu sevdim	1	Kendimi ifade etme yeteneğim arttı	1
Bölümümü sevdim	1	Sosyal çevrem genişledi	1
		Bir ortamda ne yapacağımı gösterdi	1

Oryantasyonu Değerlendiriyorum 2 formunda öğrencilere, uyum çalışmasının “duygularına, öğretmenlik algılarına, kişisel gelişimlerine, sosyal gelişimlerine, üniversiteyi/bölümü/hocaları tanımaya” yönelik olumlu ve olumsuz etkileri sorulmuştur. Öğrencilerin cevapları incelendiğinde deney grubundaki hiçbir öğrencinin olumsuz görüş bildirmediği görülmüştür. Yani öğrencilerin hepsi çalışmaların etkilerini olumlu olarak nitelendirmişlerdir.

İlk olarak çalışmanın öğrencilerdeki duygularına etkisine bakıldığında genel olarak olumlu yönde ifadeler kullandıkları görülmektedir. Öğrencilerin cevaplarından örneğin “özgüvenlerinin arttığı, önyargılarının kırıldığı, olumlu düşünceler içinde oldukları” söylenebilir. Bu doğrultuda çalışmanın amacına ulaştığını yönünde güçlü bulgulara ulaşıldığı düşünülmektedir. Öğrencilerin verdikleri cevaplardan bazıları şunlardır:

“Bu eğitim ne kadar duygusal olduğumu açığa çıkardı.” (24E)

- “Bu çalışmalar sayesinde ilk günkü kaygılarımdan kurtuldum.” (7E)
“Okula, arkadaşlara alışamayacağım diye düşünürken ilk haftadan çok güzel arkadaşlıklar edindim.” (9K)
“Çalışmalar ortama dair ilk günkü olumsuz düşüncelerimi tamamen olumluya çevirdi.” (1K)

İkinci formun ikinci sorusu olan çalışmanın öğrencilerin öğretmenlik anlayışına etkisine baktığımızda öğrencilerin öğretmenlik mesleğini benimsemesinde, mesleklerine yönelik farkındalıklarının artmasında ve sevmelerinde çalışmanın yararlı olduğu düşünülmektedir. Oryantasyon çalışmasında eğitim fakültesini kazanarak yeni gelen öğretmen adaylarının okula uyum süreçlerinin yanı sıra sınıf içinde yaşatılan atmosfer ve kendi kazandıkları alana yönelik farkındalık yaratılmaya çalışılmasının öğrenciler üzerinde olumlu etki bıraktığı söylenebilir. Bunun da çalışmanın kazanımlarına doğrudan hizmet ettiği düşünülmektedir. Öğrencilerin verdikleri cevaplardan bazıları şunlardır:

- “Öğretmenliği hep çok istedim. Ama ne derece önemli bir meslek olduğunun yeni farkına vardım.” (5K)
“Bu çalışmalarda öğretmenliğin ne olduğunu gördüm.” (12E)
“Başımızda bulunan öğretmen gibi bir öğretmen olmak isterim. Sabırlı ve neyi nasıl öğreteceğini çok iyi biliyor.” (3K)
“Öğretmenlik mesleğinin ne kadar güzel olduğunu kavradım.” (18E)
“Seçtiğim mesleği yapmak için heyecanlandığımı gördüm.” (27E)

Öğrencilere sorulan diğer bir soru çalışmanın öğrencilerin kişisel gelişimlerine etkisinin ne olduğudur. Öğrencilerin bu soruya verdikleri cevaplar incelendiğinde ilk sorudaki duygularındaki değişime paralel cevaplar verildiği görülmüştür. Öğrenciler kişisel gelişimlerine önyargılarının bitmesi, özgüvenlerinin artması yönünde görüş bildirmişlerdir. Öğrencilerin verdikleri cevaplardan bazıları şunlardır:

- “Kişisel gelişimime katkısı tabii ki olumlu. Ben hemen kaynaşamayan ve topluluk önünde suskun olan biriydim. Bu çalışma sayesinde bu önyargımı yendiğimi düşünüyorum.” (K19)
“Çok büyük katkısı oldu. Çünkü ben çekingen bir insandım. Ama bu çalışmalarla özgüvenim tavan yaptı ☺”(E18)
“Çalışmalar sayesinde resmen kendimin farkına vardım.” (12E)
“Çalışmalar genel kültürümü arttırdı.” (23E)
“Kafam rahatladı.” (27E)
“Bu etkinlikler bana girdiğim bir ortamda ne yapacağımı gösterdi.” (10K)

Oryantasyonu Değerlendiriyorum 2’de öğrencilere ayrıca çalışmanın sosyal gelişimlerine katkısı sorulmuştur. Öğrencilerin cevapları incelendiğinde tanışmanın, iletişime geçmenin ve kaynaşmanın çalışmanın amaçları ile doğrudan ilgili olduğu görülmektedir. Öğrencilerin verdikleri cevaplardan bazıları şunlardır:

- “Arkadaş edinme problemim vardı. Onu da oryantasyonla hallettik.” (K19)
“Arkadaşlarımla daha kısa sürede tanıştık.” (5K)
“Sınıfta herkesle yıllardır arkadaş gibiyim.” (11K)
“Yeni girdiğim bir ortamda herkesle yıllardır arkadaş gibiyim.” (12E)
“Bu çalışmalar sayesinde insanlarla iletişim sorununun kalmadı.” (24E)
“İlk gün belli önyargıları vardı. Zor arkadaş edinirim vs. Bu çalışmalar çevreye önyargılı bakmamı engelledi.” (8E)

Son olarak öğrencilere çalışmanın üniversiteyi/bölümü/hocaları tanımaya etkisi sorulduğunda, üniversiteyi, bölümü ve hocaları tanımaya ve sevmeye faydası olduğu yönünde cevaplar verdikleri görülmüştür. Öğrencilerin verdikleri cevaplardan bazıları şunlardır:

- “Etkinliklerde üniversite adına her şeyi herkesi tanıdık.”(13K)
“Oryantasyon çalışmaları ile dersimize girecek hocaları yakından tanıma fırsatı bulduk.” (17E)
“Fakülte çalışanlarını daha kısa zamanda tanıdık.” (7E)
“Hiçbir yer bilmiyorken bir haftada tüm üniversiteyi tanıdık.” (9K)
“Etkinliklerde okuduğum alanın amaçlarını gördüm.” (26K)

5. Deney Grubu Öğrencilerinin Oryantasyon Programı Bitiminde Eğitimlerine Yazdıkları Mektupların Analizine İlişkin Bulgular

Oryantasyon uygulamalarında son atölyede öğrencilerden atölye eğitmenine mektup yazmaları istenmiştir. Öğrencilerin yazdıkları mektuplar incelendiğinde mektupların içeriğinin şu başlıklarda toplandığı tespit edilmiştir.

- *Uyum çalışmalarının kendilerine olumlu katkıları (Önyargılarından kurtulma, çekingenliklerini aşma, arkadaş edinme, doğru iletişim kurma, kendine güven duyma vs.)*
- *Uyum çalışmaları sürecinde eğlenceli zaman geçirmeleri*
- *Uyum çalışmalarında öğrendikleri (Üniversiteyi, kampüsü, fakülteyi, arkadaşlarını, çalışanları, hocaları tanıma)*
- *Uyum çalışmasında hissettikleri olumlu duyguları*
- *Çalışmayı yürüten eğitmene yönelik olumlu yöndeki hisleri*

Öğrencilerin yazdıkları mektupların içerikleri incelendiğinde uyum çalışmasının amaçları ile örtüştüğü, deney grubu öğrencilerinin oryantasyonlarının başarı ile sağlandığı söylenebilir. Öğrencilerin yazdıkları mektupların bazılarında alınan kesitler şunlardır:

“...İlk gün “nereye düştüm ben!” diye hayıflanıyordum. Ama gün geçtikçe bize yaptığımız etkinliklerin değerini anladım. Şuan da herkesi tanıyor ve her yeri tanıyorum. Kimden yardım isteyebileceğimi, kime nasıl davranacağımı, arkadaşlarla nasıl iletişime girebileceğimi uyguladığımız oryantasyon programı ile öğrenmiş oldum. iyi ki varsınız, iyi ki sizi tanıdık, iyi ki bize bu etkinlikleri yaşattınız.....” (3K)

“....sayenizde belki 4 yıl boyunca tanışamayacak kişiler kaynaştı hatta kardeş gibi oldular. Her açıdan faydalı oldu ama şahsi olarak da kendi adıma konuşmam gerekirse özgüvenim acayip derecede arttı. Sayenizde yıkılması çok zor olan duvarlarımı yıktım.....sizi ve yaptıklarınızı çevremde herkese anlattım. Uzun bir süre bu etkiden kurtulamam sanırım. Bize çok büyük bir katkınız oldu.....” (4E)

“.....İlk gün İngiltere’ye gitmiş İngilizce bilmeyen Türk gibi biçare bakıyordum çevreme. Ne yapacaktım? Arkadaşlarla nasıl tanışacaktım? Öğretmenler nasıldı? Beynimi kemiren bu soruların cevaplarını ararken birden siz girdiniz sınıfa. ...derken çıkardık ayakkabılarımızı girdik drama sınıfına. O anda bilmiyordum bir hafta boyunca çember olacağımızı. Oysaki o çember 4 yıllık ilişkilerimizi daha sağlam, daha içten çepeçevre saracakmış meğer.....”(11K)

Sonuç, Tartışma ve Öneriler

Sosyal bilgiler öğretmenliği birinci sınıf öğrencilerinin fakülteye uyum süreçlerini yaratıcı drama yöntemi ile desteklemeyi hedefleyen bu araştırmanın sonuçlarına baktığımızda genel olarak öğrencilerin 9 atölyelik oryantasyon programı sonrasında fakülteye uyumlarının başarı ile gerçekleştiğini söylemek mümkündür. Öncelikle araştırmanın nicel bulgularına baktığımızda Oryantasyon Çalışmasını Değerlendirme Formundan elde edilen son test puanlarına göre deney grubu lehine anlamlı bir farklılığın olduğu tespit edilmiştir. Bu sonuç bize oryantasyon çalışmasının uygulandığı deney grubu öğrencilerinin, dönemin ilk haftasında sadece okul ile ilgili genel bilgiler alan kontrol grubuna göre “okula uyum, sınıfla kaynaşma ve kampüs hakkında bilgilenme” gibi konularda daha başarılı olduğunu ortaya koymaktadır. Ayrıca Oryantasyon Çalışmasını Değerlendirme Formundan elde edilen kalıcılık test puanlarında da deney grubunun lehine anlamlı bir farklılığın olduğu görülmektedir. Yani çalışmanın üzerinden 2 aylık bir süre geçtikten sonra gruplar arası karşılaştırmada oryantasyon çalışmasının uygulandığı deney grubu daha başarılı olmuştur.

Araştırmanın nitel bulgularına baktığımızda, bulguların nicel bulguları destekler yönde olduğunu söylemek mümkündür. Nitel bulgular ışığında çalışma grubundaki öğrencilerin her anlamda sınıflarına, fakültelerine, hocalarına, kampüs yaşantısına ve üniversiteye uyum sağladıklarını söylemek mümkündür. Ayrıca deney grubunun yeni bir ortama başlamanın getirdiği zorlukları

(çekingenlik, kaygı, önyargı, korku vs.) çalışma sayesinde yendikleri ve her anlamda iletişime geçtikleri tespit edilmiştir. Çalışmada son olarak son atölye bitiminde öğrencilerin atölye eğitmenine yazdıkları mektuplar değerlendirildiğinde, öğrencilerin oryantasyon çalışmasından “bilgi alma, eğlenme, olumlu tutum geliştirme” gibi kazanımlara ulaştıkları tespit edilmiştir.

Bu araştırmanın sonuçları, Akhan ve Arık Karamık (2019), Demir (2017) ve Selcik ve Oğuz (2015)’ın çalışmalarıyla benzerlik göstererek, yaratıcı drama ile yürütülen oryantasyon çalışmalarının etkisini ortaya koymaktadır. Tanrıseven ve Aykaç (2013) ve Sevinç ve Gizir (2014)’in çalışmalarında uyum programı neticesinde, farklı kişilerle iletişim kurma, çekingenliğin azalması, kendini doğru bir şekilde ifade edebilme, ortama uyum sağlama gibi sonuca ulaşılması, bireyin kişisel, sosyal ve mesleki becerilerinin gelişmesine yardımcı olması bakımından çalışmanın sonuçlarıyla benzerlik göstermiştir. Yine Baiyee (2009)’nin çalışmasında ise yaratıcı drama sayesinde tıp fakültesinde öğrenim gören birinci sınıf öğrencilerin okula uyumlarının başarılı bir şekilde gerçekleştiği görülmektedir. Genel olarak literatür de yer alan verilere bakıldığında yaratıcı dramının uyum programlarında başat bir yere sahip olduğu ve uyum programları için ne kadar önemli olduğu bir kez daha vurgulanmıştır.

Oryantasyon programları pek çok yolla yapılabilmektedir. Bu çalışmanın yaratıcı drama yöntemi ile hazırlanan oryantasyon programının üniversite birinci sınıf öğrencilerinin okula uyum sağlaması, uyum süreçlerini kısaltması ve zevkli hale getirmesi bakımından oldukça etkili olduğunu göstermesi bakımından önemli olduğu söylenebilir. Bundan sonraki çalışmalar için farklı yöntemlerle zenginleştirilmiş oryantasyon programlarının ve yaratıcı dramının oryantasyon programlarındaki etkisini gösterecek başka çalışmaların yapılması önerilebilir. Ayrıca üniversite bünyesindeki her fakülte ve bölüm için oryantasyon programı hazırlanmalıdır. Hazırlanan bu programların uygulanmasında bölümlerdeki öğretim elamanlarının da katılımı sağlanmalıdır. Yaratıcı drama gibi hedefe en kestirme yoldan en kalıcı şekilde giden bir yöntemin oryantasyon çalışmalarında kullanılmasının bir zenginlik olduğu düşünülürse, drama eğitimi için üniversitelerin fırsatlar yaratmasının da yararlı olacağı düşünülmektedir. Oryantasyon çalışmalarının yaygınlaşması için bilimsel toplantılar düzenlenerek üniversitelerde hem yaratıcı drama yöntemine karşı bir farkındalık oluşturulabilir hem de uyum çalışmaları için zemin çalışmaları gerçekleştirilmelidir.

Kaynakça

- Adıgüzel, Ö. (2017). *Eğitimde yaratıcı drama*. Pegem Atıf İndeksi, 1-438.
- Akhan, N. E. ve Arık Karamık, G. (2019). Eğitim fakültesi birinci sınıf öğrencilerinin üniversiteye uyumlarının yaratıcı drama ile sağlanması. *Eğitim Kuram ve Uygulama Araştırmaları Dergisi*, 5 (2), 141-152.
- Aktaş, Y. (1997). Üniversite öğrencilerinin uyum düzeylerinin incelenmesi: uzunlamasına bir çalışma. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 13, 107-110.
- Aypay, A. (2003). Üniversite öğrencilerinin akademik entegrasyonunu etkileyen etmenler. *Eğitim Bilimleri ve Uygulama*, 2 (4), 121- 135.
- Baiyee W. A. (2009). Orienting student using a case-based instructional approach: a case study. *Journal of Instructional Psychology*, 36 (1), 20-3.
- Baker, R. W. & Siryk, B. (1984). Measuring adjustment to college. *Journal of Counseling Psychology*, 31(2), 179-189.
- Bülbül, T. (2012). Yükseköğretimde okul terki: nedenler ve çözümler. *Eğitim ve Bilim*, 37 (166), 219-235.
- Büyüköztürk, Ş. (2007). *Deneyisel desenler, öntest-sontest kontrol grubu desen ve veri analiz kitabı*. Ankara: Pegem A Yayıncılık.
- Büyüköztürk, Ş., Çakmak, E. K., Akgün, Ö. E., Karadeniz, Ş. ve Demirel, F. (2008). *Bilimsel araştırma yöntemleri*. Ankara: Pegem A Yayıncılık.
- Creswell, J. W. (2003). *Research design: Qualitative, quantitative, and mixed methods approaches* (2nd ed.). Thousand Oaks, CA: Sage.
- Çalışandemir, F. ve Şahin Baltacı, F. (2017). Okul öncesi öğretmen adaylarının üniversiteye uyum düzeylerinin yordayıcıları olarak yaşam doyumu ve genel öz-yeterlik. *Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 44, 229-249.
- Demir, K. (2019). Yaratıcı drama etkinlikleriyle uygulanan oryantasyon çalışmalarının değerlendirilmesi. *Yaratıcı Drama Dergisi*, 14(1), 161-180.
- Dilekmen, M. (2007). Orientation program and adaptation of university students. *Psychological Reports*, 101, 1141-1144.
- Duran, E., Sezgin, F. ve Çoban, O. (2011). Aday sınıf öğretmenlerinin uyum ve sosyalleşme sürecinin incelenmesi. *Dumlupınar Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 31, 465-478.
- Erdoğan, S., Şanlı, H. S. ve Şimşek Bekir, H. (2005). Gazi üniversitesi, eğitim fakültesi öğrencilerinin üniversite yaşamına uyum durumları. *Kastamonu Eğitim Dergisi*, 13(2), 479-496.
- Green, D. (2008). *Planning and running orientation programmes for international students*. UK Council for International Student Affairs.
- Krallman, D. & Holcomb, T. (1997). First-year student expectations: pre- and post-orientation. *Annual Meeting of the Association of Institutional Research*, Buena Vista, May.

- Kutlu, M. (2004). Üniversite öğrencilerinin alışırma-oryantasyon hizmetlerine ilişkin karşılaştıkları sorunlar ve beklentileri. *XIII. Ulusal Eğitim Bilimleri Kurultayı*, 1-20.
- Miles, M. B. & Huberman, A. M. (1994). *Qualitative data analysis (2nd ed.)*. Thousand Oaks, CA: Sage.
- Munro, B. H. (1981). Dropouts from higher education: path analysis of a national sample. *American Educational Research Journal*, 18 (2), 133-141.
- Müezzın, E. E. ve Kaya, A. (2018). Üniversite öğrencilerinin üniversiteye uyum ve psikolojik yardım aramaya ilişkin görüşleri. *Yaşadıkça Eğitim*, 32 (1), 69-90.
- Özkan, S. ve Yılmaz, E. (2010). Üniversite öğrencilerinin üniversite yaşamına uyum durumları (Bandırma örneği). *Fırat Sağlık Hizmetleri Dergisi*. 5(13), 153-171.
- Öztemel, K. (2010). Teknik eğitim fakültesi öğrencilerinin uyum düzeylerinin incelenmesi. *Politeknik Dergisi*, 13(4), 319- 325.
- Pascarella, E. T. & Terenzini, P. T.(1980). Predicting freshman persistence and voluntary dropout decisions from a theoretical model. *The Journal of Higher Education*. 51(1), 60-75.
- Pascarella, E. T. & Terenzini, P. T. (1983). A multiinstitutional, path analytic validation of Tinto's model of college withdrawal. *American Educational Research Journal*. 20 (1), 87-102.
- Selcık, O. & Oğuz, A. (2015). The application of creative drama method in erasmus orientation programme. *The Journal of International Social Research*, 8(37), 811-815.
- Selçuk, Z. ve Güner, N. (1999). Örnek bir oryantasyon programı. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Yönetimi*, 19, 443-454.
- Sevim, S. A. ve Yalçın, İ. (2006). Kısa süreli bir oryantasyon programı denemesi: öğrencilerin uyum düzeyleri ve programa ilişkin görüşleri. *Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Dergisi*, 39(2), 217-233.
- Sevinç, S. ve Gizir, C. A. (2014). Üniversite birinci sınıf öğrencilerinin bakış açılarından üniversiteye uyumu olumsuz etkileyen faktörler (Mersin üniversitesi örneği). *Kuram ve Uygulamada Eğitim Bilimleri Dergisi*, 14(4),1285-1308.
- Spady, W. G. (1971). Dropouts from higher education: toward an empricial model. *Interchange*, 2(3), 38-62.
- Tanrıseven, I. ve Aykaç, M. (2013). Üniversite öğrencilerinin yaratıcı dramının kişisel ve mesleki yaşantılarına katkısına ilişkin görüşleri. *Adıyaman Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 6 (12), 329-348.
- Terenzini, P. T. & Pascarella, E. T. (1977). Voluntary freshman attrition and patterns of social and academic integration in a university: a test of a conceptual model. *Research in Higher Education*, 6, 25-43.
- Tinto, V. & Cullen, J. (1973). *Dropout in higher education: a review and theoretial synthesis of recent research*. New York: N.Y. Teachers College.
- Tinto, V. (1975). Dropout from higher education: a theoretical synthesis of recent research. *Review of Educational Research*, 45 (1), 89-125.

- Tinto, V. (1988). Stages of student departure: Reflections on the longitudinal character of student leaving. *Journal of Higher Education*, 59 (4), 438–455.
- Tinto, V. (1997). Classrooms as communities: exploring the educational character of student persistence. *The Journal of Higher Education*, 68 (6), 599-623.
- Tinto, V. (2006). Research and practice of student retention: what next?. *Journal of College Student Retention Research Theory and Practice*, 8(1), 1-19.
- Tuna, M. E. (2003). *Cross-cultural differences in coping strategies as predictors of university adjustment of turkish and u.s. students. (Unpublished Phd)*. Middle East Technical University, Social Sciences School, Ankara.
- Üstündağ, T. (2006). Yaratıcı drama eğitim programının öğeleri. *Yaratıcı Drama 1985–1998 Yazılar*. (İkinci Baskı). (Ed: Adıgüzel, H. Ö.) Ankara: Naturel Kitap Yayıncılık.
- Wintre, M. G. & Yaffe, M. (2000). First-year students' adjustment to university life as a function of relationships with parents. *Journal of Adolescent Research*, 15(1), 9- 37.
- Yeşilyaprak, B. (2013). 21. *Yüzyılda eğitimde rehberlik hizmetleri*. Ankara: Nobel Yayınları.
- Yeşilyaprak, B. ve Yalçın, İ. (2011). Üniversite yaşamına uyum programı ve değerlendirme çalışmaları: Ankara Üniversitesi örneği. *XI. Ulusal PDR Kongresi, (3-5.Ekim 2011)* Ege Üniv., İzmir.
- Yıldırım, A. ve Şimşek, H. (2006). *Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri*. (6. Baskı) Ankara: Seçkin Yayıncılık.

Extended Abstract

Purpose: Orientation programs are highly important for freshman university students to be able to adapt themselves into the social and academic environment more easily. Nowadays, there are many ways such as familiarisation trips, familiarisation presentations, and informative brochures to be preferred in order to realize these orientation programs. Creative drama method is also one of these ways and it is an important option that enables individuals to interact with others in a more concise and enjoyable way. Therefore, the orientation education was realised by using creative drama activities in this study. In this way, the aim of this research is to determine the effect of the creative drama used as a method on the adaptation process to the faculty of the freshman first-grade students studying social studies teaching.

Methodology: The mixed method was used in the research. For the quantitative part, the experimental design model with pre-test – post-test control group was used in the study. In addition, the qualitative data was acquired from the experimental group in order to support the quantitative data and to evaluate the process. The study group of the research consisted of the first grade 27 students attending the social studies teaching at Akdeniz University in the first week of 2017-2018 educational years. The nine - session creative drama workshops (each workshop lasting 180 minutes) were prepared for the study by the researchers. The outcomes were written in these workshops according to the aims of the research and the learning and teaching process was planned in the light of these outcomes. Then, the Evaluation form for Orientation Study including 40 five-likert items was created in accordance with these outcomes. According to the validity and reliability studies of the scale, it was found out that the Cronbach

Alpha (α) reliability coefficients ranged from 0,82 and 0,96. The parametric tests were used to determine whether the opinions of the experimental and control groups acquired from this form showed significant differences among each other and t-Tests were used for correlated samples. The qualitative data of the study was collected thanks to the two forms “Evaluating my Orientation” and the letters written to the workshop leader after the last session. The written replies that the students gave to open-ended questions were analysed by the descriptive analysis method

Results: According to the results of this research, which aims to support the adaptation process to the faculty of the freshman first-grade students attending social studies teaching with creative drama method, it is possible to say that the adaptation process to the faculty of the students took place successfully after the orientation program consisting of nine workshop sessions.

Discussion and Conclusion: When the quantitative findings of the study were evaluated, it was found out that there was a significant difference on behalf of the experimental group according to the post-test scores acquired from the Evaluation form for Orientation Study. This result showed us that the students in the experimental group in which the orientation study was realized were more successful in the topics like adaptation to faculty, integration into class and getting informed about campus than the students in the control group in which just the general information about the faculty was given. In addition; it was found out that there was also a significant difference in the retention test scores acquired from the Evaluation form for Orientation Study on behalf of the experimental group. When the qualitative findings of the research were evaluated, it is possible to say that they promote the quantitative findings. According to the qualitative findings, it can be said that the students in the study group adapted themselves into their class, their faculty, their university, their teachers and the campus life in every sense. Also, it was determined that the students in the experimental group were able to cope with the difficulties of getting used to a new environment (timidity, anxiety, prejudice, fear, etc.) and to get in contact with each other easily. When the student letters written to the workshop leader after the last workshop session were evaluated, it can be understood that the students in the study group reached the objectives of “take knowledge, enjoying, having positive attitude” after the orientation study.

Orientation studies can be done in many ways. The results of this study and the other research studies proved the effect of the orientation practices done with the creative drama method. It is thought that the orientation program prepared with the creative drama method is really important for the freshman students to adapt into faculty, to reduce the duration of adaptation process and to make it enjoyable. The importance of the orientation programs have been proved by a lot of research studies. For next studies, it can be suggested that other studies be realized in order to reveal the effect of orientation programs enhanced with various methods and the effect of creative drama on orientation programs.